

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ÇALIŞMA DEFTERİ

TÜRK DİLİ ve EDEBİYATI 10

Ünite

Giriş - Hikâye

Konu

Edebiyatın Tarih ve Din İle İlişkisi ,Türkçenin Tarihî
Gelişimi-Hikâye Örnekleri

OGM
MATERYAL

<http://ogmmateryal.eba.gov.tr>

ÖN SÖZ

Bu çalışma defterinde öğrencilerimizin, öğretim süreçleri içerisinde kazandıkları bilgi ve becerilerini kullanmalarına olanak tanıyan çeşitli düzeylerde ve yapılarda etkinlikler bulunmaktadır. Bu etkinliklerle öğrencilerimiz, gelişimlerini izleme imkânı bulurken öğretmenlerimiz de bu süreçte onlara etkili dönütler verme ve öğrencilerinin bilişsel gelişimini farklı düzeylerde takip etme imkânı bulmuş olacaktır. Bu bakımdan defterde yer alan etkinlikler, bilişsel alan basamaklarının tümüne yönelik çıktıların gözlemlenebilmesine imkân tanıyacak şekilde yapılandırılmıştır.

Çalışma defterlerinde boşluk doldurma, eşleştirme, çoktan seçmeli, açık uçlu, kısa cevaplı madde tipi etkinliklerin yanı sıra bil-bul-çöz, kelime avı ve sudoku gibi içeriklerle öğrencilerin keyifli vakit geçirmelerini sağlayan etkinlikler de yer almaktadır. Ayrıca “Hatırlıyor muyum?” bölümüyle öğrenciler öz değerlendirmelerini yapabilecek ve eksik oldukları konuları karekodlar aracılığıyla tekrar etme fırsatı bulacaktır.

Alanında yetkin uzmanlarca titizlikle hazırlanmış ve denetimden geçmiş olan bu çalışma defterleriyle öğrenci ve öğretmenlerimize katkı sunmayı amaçlamaktayız.

? Hatırlıyor muyum?

Aşağıda verilen bilgileri hatırlama düzeylerine göre işaretleyiniz. Puanlarınızı toplayıp aşağıdaki ölçeğe göre kendinizi değerlendiriniz.

1

İnsan yaşamını konu alan ve dili bir araç olarak kullanan edebiyatın tarih, felsefe, coğrafya, psikoloji, psikiyatri, sosyoloji gibi bilimlerle ilişkisi vardır.

Hatırlıyorum
2 Puan

☐

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

☐

Hatırlamıyorum
0 Puan

☐

2

Dinî hayat, edebî dönemleri belirleyen etkenlerden biridir. Edebiyatın dinî hayata, dinî hayatın da edebiyata ve dile etkisi vardır.

Hatırlıyorum
2 Puan

☐

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

☐

Hatırlamıyorum
0 Puan

☐

3

Türk edebiyatının dönemlere ayrılmasında dil, din, tarihî olaylar, coğrafya, lehçe ve şive farklılıkları etkili olmuştur.

Hatırlıyorum
2 Puan

☐

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

☐

Hatırlamıyorum
0 Puan

☐

4

Varlığı belgelerle kanıtlanan ilk ve en eski dönem İslamiyet'in Kabulünden Önceki Türk Edebiyatı Dönemi'dir.

Hatırlıyorum
2 Puan

☐

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

☐

Hatırlamıyorum
0 Puan

☐

5

İslam uygarlığı etkisinde verilen ilk eserler Kutadgu Bilig, Divânü Lugati't-Türk, Atabetü'l-Hakâyık ve Divân-ı Hikmet'tir.

Hatırlıyorum
2 Puan

☐

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

☐

Hatırlamıyorum
0 Puan

☐

6

Halk edebiyatı kendi içinde dinî-tasavvufi, âşık ve anonim halk edebiyatı olmak üzere üçe ayrılmaktadır.

Hatırlıyorum
2 Puan

☐

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

☐

Hatırlamıyorum
0 Puan

☐

4 Tarihçi, kendi düşünce yapısını - ister istemez - metin hâline dönüştürme sürecinde işin içine katar. İlk elde erozyona uğrayan tarih, tarihî roman süzgecinde kurgu denilen ikinci bir değişime girer. Roman yazarı, tarihçinin malzemesini alır, bilinmeyenler üzerine de bir kurgu oluşturarak tarih malzemesini yeniden insanların dikkatine sunar. Yazar, tarihsel gerçekliğin üzerine, tarihsel olmayan, kurguya dayalı insan faktörünü ve onun yine tarihe konu olmayacak çevresini yerleştirerek eserini meydana getirir. Roman, tarihsel gerçekliği çok fazla belirginleştirince bilimsel bulunacaktır. Tarihsel gerçekliği yansıtmadığı takdirde de kurmaca değerlendirmesi yapılacaktır. Yazılmış olan tarihî romanların büyük çoğunluğu, tarihî bilgi ile kurgu arası bir yerdedir. Tarihî roman, tarihin yansıması değildir. Tarihin kurgulanarak yeniden yorumlanma noktasıdır.

Bu metinde tarih ve edebiyat arasındaki ilişki hakkında hangisinden bahsedilmemiştir ?

- A) Tarihçinin nesnel olması beklenemez.
- B) Edebiyatçı, tarihçinin malzemelerinden yararlanır.
- C) Edebî eserler de tarihî belge niteliğindedir.
- D) Tarihî romanlar, tarihteki olayları kendine özgü bir şekilde kurgular.
- E) Tarihî romanlarda kurgu, tarihsel gerçekliğin üzerine kurulur.

5 Pay Püre Bey kudretli Oğuz beylerini çağırdı misafir etti. Dedem Korkut geldi, oğlana ad koydu. Der:
Ünümü anla sözümü dinle Pay Püre Bey
Allah Taala sana bir oğul vermiş tutu versin
Ak sancak kaldırınca müslümanlar arkası olsun
Karşı yatan kara karlı dağlardan aşar olsa
Allah Taala senin oğluna aşıt versin
Kanlı kanlı sulardan geçer olsa geçit versin
Kalabalık kâfire girince
Allah Taala senin oğluna fırsat versin
Sen oğlunu Bamsam diye okşarsın
Bunun adı boz aygırlı Bamsı Beyrek olsun
Adım ben verdim yaşını Allah versin
dedi. Kudretli Oğuz beyleri el kaldırdılar dua kıldılar, bu ad bu yiğide kutlu olsun dediler. Beyler hep ava bindi. Boz aygırını çektirdi Beyrek bindi.

Bu metinden yola çıkarak Dede Korkut Hikâyeleri ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Eserde Türklerin eski yaşam tarzlarına ait özellikler bulunmaktadır.
- B) Dede Korkut; Oğuz kavminin sorunlarını çözen, yeni doğan çocuklara ad veren bilge bir kişidir.
- C) Dede Korkut Hikâyeleri nazım- nesir iç içedir.
- D) Oğuz boyunun, gelenekleri ve töreleri kendi sosyal yapısı ve gerçekçi mekân çerçevesinde verilmiştir.
- E) Hikâyelerin nazım kısımları mesnevi nazım biçimi ve aruz ölçüsüyle söylenmiştir.

Eşleştirme

Verilen kavramları aşağıdaki kutucukların içindeki açıklamalarıyla eşleştirip kavramın başındaki harfleri kutucuğun yanındaki yuvarlağın içine yazınız.

1

Gazel
Nâm u nişâne kalmadı fasl-ı bahârdan
Düşdi çemende berg-i dıraht i'tibârdan

Eşcâr-ı bağ hırka-i tecride girdiler
Bâd-ı hazân çemende el aldı çenârdan
Bâkî

Batı Etkisindeki
Türk Edebiyatı

A

2

Nefes
Dost senün yüzünden özge
Ben kible-i cân bilmezem
Pîrin hüsnünü severem
Bir gayr-ı imân bilmezem

Bana derler ki şeyâtîn
Senün yolını azdırur
Ben şu zerrak sofulardan
Gayrı bir şeytan bilmezem
Kaygusuz Abdal

İslamiyet Etkisindeki
Türk Edebiyatı

B

3

Koşuk
Keldi esin esneyü
Kadka tükel osnayu
Kirdi bodun kasnayu
Kara bulıt kükreşür

Kar buz kamug erüşdi
Taglar suvı akışdı
Kökşin bulıt örüşdi
Kayguk bolup ügrişür

İslamiyet'in Kabulünden
Önceki Türk Edebiyatı

C

4

BÜYÜYÜP GİDEN HÜZÜN'E
bir güzel aşk yılının ortasında
bir kestane ekerim büyür gider

ortaçağdan bir deniz hartasında
bir iki harf bulurum büyür gider

biliyorum ikimiz arasında
bir deste gül mü ne var büyür gider
Turgut UYAR

İslamiyet Etkisindeki
Türk Edebiyatı

Ç

Açık Uçlu Sorular

2. Metindeki anlatıcıyı bularak anlatıcının hangi tip bakış açısına sahip olduğunu metinden örneklerle belirtiniz.

.....

.....

.....

.....

3. Metni oluşturan temel çatışmayı ve buradan hareketle temayı bulunuz.

.....

.....

.....

.....

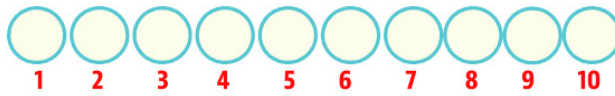
Aşağıda yer alan bulmaca etkinliğini yaparak anahtar kelimeyi bulunuz.

SOLDAN SAĞA YUKARIDAN AŞAĞIYA

6. Güzellik duygusu ile ilgili olan.
10. Ozanların çaldığı telli Türk sazı.
11. Türklerin VIII. yüzyıldan XIII. yüzyıla kadar kullandıkları tek yazı dili.
13. Uzun cümlelerde yüklemden uzak düşmüş olan özneyi belirtmek için kullanılan noktalama işareti.
14. Koşuk, sav, destan gibi ürünlerin ortaya çıktığı edebiyat dönemi.
1. Divan edebiyatı nazım birimi.
2. "İskendername" adlı eseri kaleme alan sanatçı.
3. 1928'de kullanılmaya başlanan alfabe.
4. Divan Edebiyatı Dönemi'nde roman ve hikâyenin yerini tutan uzun soluklu eserler.
5. Batılı anlamda ilk hikâye örneği olan Samipaşazâde Sezai'nin eseri.
7. Türkçenin VIII. yüzyılda edebî bir dil olarak geliştiğini, yüksek bir anlatım gücü kazandığını gösteren yazıt.
8. "Uzun Hikâye" adlı eserin Kutlu soyadlı yazarı.
9. "Âşıkane gazel" türünün edebiyatımızda en tanınmış ismi.
12. Arapça-Farsça kelime ve tamlamalarla yüklü, ağır, sanatlı bir dil kullanılan edebiyat.

ANAHTAR KELİME

Türk Dili ve Edebiyatı kavramlarını aşağıda yer alan harflerin içinden bulunuz. Renkli harflerden anahtar kelimeye ulaşınız.

1. Türklerin kullandığı alfabelerden biri

İRKLI

İ	R	K	L	I
1	9			10

2. XIII-XX. yüzyılları arasında kullanılan Türkçe

ÇOIİRTLENKSMSÜA

Ç	O	I	R	T	L	E	N	K	S	M	S	Ü	A

3. Orhun

RKKTÜÖK

R	K	K	T	Ü	Ö	K

4. Ozan

KNMAA

K	N	M	A	A

5. Destandan halk hikâyeciliğine geçişin ilk örneği

DKEEUOKTRD

D	K	E	E	U	O	K	T	R	D

6. Divan edebiyatı nazım birimi

YEİTB

Y	E	İ	T	B

7. Beyit sayısı sınırsız olan nazım şekli

İSEENVM

İ	S	E	E	N	V	M

8. Bir noktalama işareti

GTRLNKKÜVAOIİ

G	T	R	L	N	K	Ü	V	A	O	İ

9. Leyla vü Mecnun mesnevisinin yazarı

FULZİU

F	U	L	Z	İ	U

10. Beş mesnevi

ESMAH

E	S	M	A	H

ANAHTAR KELİME

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----

CEVAP ANAHTARI

EŞLEŞTİRME

- 1- B
- 2- Ç
- 3- C
- 4- A

BOŞLUK DOLDURMA

- 1- Genç Kalemler
- 2- Küçük Şeyler
- 3- İran
- 4- Leyla vü Mecnun
- 5- nesir, nazım
- 6- 1928,1932
- 7- Eski Anadolu Türkçesi,
Türkiye Türkçesi
- 8- Kök Türk, Arap, Kiril
- 9- Uygur
- 10- halk, divan
- 11- Osmanlı Türkçesi
- 12- Fransız

ÇOKTAN SEÇMELİ

- 1- D
- 2- C
- 3- D
- 4- C
- 5- E

AÇIK UÇLU

1- Metnin türü hikâyedir. Hikâye, gerçek ya da kurmaca olayların anlatıldığı bir metin türüdür. Çoğunlukla tek bir olay etrafında gelişen kısa olay örgülerinden oluşur. Hikâyede kişi sayısı az, zaman ve mekân sınırlıdır. Serim, düğüm ve çözüm bölümlerinden oluşur.

2- Anlatıcı gözlemci bakış açısına sahiptir. Aşağıda metinden alınan cümleler anlatıcının gözlemci bakış açısına sahip olduğunun kanıtıdır.

"Bir kapının eşiğine oturdu. Soğuktan donan elleriyle midesini bastı. "Artık ben ölmeliyim!" dedi."
"Doğruldu. Gayri ihtiyarî yine onların arkasından yürümeye başladı. Bu sefer biraz hızlı gidiyorlardı. Bir fenerin dibinde durdular."

3- Metnin temel çatışması başarılı bir geçmişi olan Ahmet Reşit'in bir zaman sonra aç ve evsiz kalmasıdır. Bu doğrultuda metnin teması yoksulluktur.

BİL-BUL-ÇÖZ

1. BEYİT	9. FUZULİ
2. AHMEDİ	10. KOPUZ
3. LATİN	11. ESKİ TÜRKÇE
4. MESNEVİ	12. DİVAN
5. KÜÇÜK ŞEYLER	13. VİRGÜL
6. ESTETİK	14. SÖZLÜ
7. KÖK TÜRK	
8. MUSTAFA	

Anahtar Kelime: DEDEKORKUT

KELİME AVI

1. KİRİL	8. NOKTALI VİRGÜL
2. OSMANLI TÜRKÇESİ	9. FUZULİ
3. KÖK TÜRK	10. HAMSE
4. KAMAN	
5. DEDE KORKUT	
6. BEYİT	
7. MESNEVİ	

Anahtar Kelime: KUTADGU BİLİĞ

Etkileşimli Kitaplar

Beceri Temelli Kitaplar

Soru Bankası

Mobil Soru Bankası

Dinamik Uygulamalar

3B Modeller

YKS Kampı

TRT EBA TV Lise

OGM
MATERYAL

<http://ogmmateryal.eba.gov.tr>

Hatırlıyor muyum?

13

Mesnevinin her beyti kendi arasında kafiyeli olup kafiye düzeni aa-bb-cc-dd... şeklindedir.

Hatırlıyorum
2 Puan

☐

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

☐

Hatırlamıyorum
0 Puan

☐

14

Tanzimat edebiyatı sanatçıları romantizm akımının etkisiyle toplumu bilgilendirmek amacıyla edebî eserleri bir araç olarak kullanmışlardır.

Hatırlıyorum
2 Puan

☐

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

☐

Hatırlamıyorum
0 Puan

☐

15

İkinci Meşrutiyet (1908) sonrasında memlekette başlayan ve o dönemde "Türkçülük" adı verilen ulusçuluk hareketi, "edebiyatta ulusal kaynaklara dönme" düşüncesinin doğmasına yol açmıştır.

Hatırlıyorum
2 Puan

☐

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

☐

Hatırlamıyorum
0 Puan

☐

DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

PUAN

30 -24

ÇOK İYİSİN

PUAN

23-20

ÇALIŞMALISIN

PUAN

19-0

KONUYU TEKRAR ETMELİSİN

TOPLAM PUANINIZ

1-2-3-4-5-6-7-8-9.
maddelerin
konu özeti

10-11-12-13-14-15.
maddelerin
konu özeti

Aşağıda yer alan metni okuyarak soruları cevaplayınız.

ŞEFKATE İMAN

Açtı. Ahmet Reşit, iki günden beri, kırk sekiz saattir, yerinden kovulmuş ihtiyar, serseri bir köpek gibi, tanımadığı sokaklarda, bilmediği mahallelerde dolaşıyordu. "Bir parça ekmek..." diye çaldığı kapıların hepsinden kovulmuştu. Satacak şeyi de yoktu. Bir kapının eşiğine oturdu. Soğuktan donan elleriyle midelerini bastı. "Artık ben ölmeliyim!" dedi.

Aslında Mülkiye'den Hukuk'tan birinci çıkmıştı. Hatta Avrupa'da, Sorbonne'da da, harikuladeliğini gösterdi, profesörleri şaşırttı. Nihayet Hariciyeye girdi. Konsolos oldu. Sonra... Evet, sonra... Evlenmişti. Ayrılmıştı. Bütün insanlar onu birdenbire aforoz etmişler, hayatta yapayalnız bırakmışlardı. İşsiz, parasız, meysus kalınca tanıdıklarının etrafından hızlıca kaçmışlardı.

Oturduğu eşikten kalktı. Deniz tarafına saptı. Karşısına birkaç gölge çıktı. Ona,

"Dur!..." diye bağırıldılar.

Gayri ihtiyarî durdu:

"Ellerini yukarı kaldır!"

Bunlar hırsızlardı. Ellerini yukarı kaldırdı. Yanına yaklaşanlar üzerini aradılar. Bir şey bulamayınca sordular.

"Hiç paran yok mu?"

"Yok."

"Burada ne arıyorsun?"

"Hiç."

"Doğru söyle..."

"Hiç" dedi, "yatacak yerim yok da, dolaşıyorum."

Gölgelerden biri,

"Öyleyse bizimle beraber gel!" emrini verdi.

Biraz gittikten sonra, ona bir köşe başını göstererek,

"Sen burada dur!" dediler.

Bulunduğu yere çöktü. Başını iki elleri arasına aldı. Gözlerini kapadı. Bir süre kadar böyle durdu. Hırsızlar tekme ile dalgınlığından uyandırdılar:

"Uyudun mu be?.."

"Uyumadım."

"Kalk, haydi."

.....

Doğruldu. Gayri ihtiyarî yine onların arkasından yürümeye başladı. Bu sefer biraz hızlı gidiyorlardı. Bir fenerin dibinde durdular. Ona bir kâğıt uzattılar:

"Ne ne?" diye sordu.

"Al ulan, senin hakkın!"

"Ne hakkı?..."

"Al be!..."

Titreyerek elini uzattı, kâğıdı aldı. Reşit, verdikleri kâğıda baktı. Bu, iki buçuk liralık bir banknottu.

Ömer Seyfettin

1. Yukarıdaki metnin türünü bulup türü en az üç maddeyle açıklayınız.

Hatırlıyor muyum?

7

Batı etkisinde gelişen Türk edebiyatı, XIX. yüzyılda başlayıp günümüze kadar devam eden bir edebî dönemdir.

Hatırlıyorum
2 Puan

☐

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

☐

Hatırlamıyorum
0 Puan

☐

8

Kök Türklerden sonra gelen Uygur ve Karahanlı devirleri Türk milletinin yeni medeniyet ve dinlerle tanıştığı zamanlardır.

Hatırlıyorum
2 Puan

☐

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

☐

Hatırlamıyorum
0 Puan

☐

9

Batı Türkçesinin ilk devri olan Eski Anadolu Türkçesi XIII. yüzyıldan XVI. yüzyıla kadar devam etmiştir. Selçuklular, Anadolu Beylikleri ve ilk Osmanlı bu devre girmektedir.

Hatırlıyorum
2 Puan

☐

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

☐

Hatırlamıyorum
0 Puan

☐

10

Destandan halk hikâyeciliğine geçiş özelliklerini gösteren Dede Korkut Kitabı, Oğuzların hayatını ve komşularıyla olan mücadelelerini konu edinir.

Hatırlıyorum
2 Puan

☐

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

☐

Hatırlamıyorum
0 Puan

☐

11

Halk hikâyeleri, zaman ve coğrafyanın etkisiyle efsane, masal, menkıbe, destan vb. ürünlerle beslenerek o dönemde uzun soluklu olayların anlatıldığı metinlerin yerini tutmuştur.

Hatırlıyorum
2 Puan

☐

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

☐

Hatırlamıyorum
0 Puan

☐

12

Hız. Ali Cenknâmeleri; Türk destan geleneğinin bir devamı olup kaynaklarını Kuran-ı Kerim ve hadisler, İslam tarihi ve Arap-Fars edebiyatları oluşturmaktadır.

Hatırlıyorum
2 Puan

☐

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

☐

Hatırlamıyorum
0 Puan

☐

Boşluk Doldurma

İk verilen kelimeleri metinde uygun olan boşluklara yazınız.

Genç Kalemler	Küçük Şeyler	halk	divan	1932
1923	Fransız	Letâif-i Rivâyât	Osmanlı Türkçesi	Harname
Türkiye Türkçesi	Geçiş	Uygur	Kiril	Arap
çatışma	Kök Türk	1928	Eski Anadolu Türkçesi	
Arap	nesir	Leyla vü Mecnun		
	İran			

1. Dilde sadeleşme hareketi, 1911'de dergisinde "Yeni Lisan" makalesinde ileri sürülen görüşler doğrultusunda başlamıştır.
2. İçinde birçok hikâye olan,..... Türk edebiyatında Batılı anlamda ilk hikâye örneklerinden kabul edilmektedir.
3. Mesnevi, divan edebiyatına ait bir nazım şeklidir. edebiyatından Türk edebiyatına geçen bir nazım şeklidir.
4. Fuzuli'nin mesnevisi, Kanuni'nin Bağdat Seferi sırasında, yüzyılın Osmanlı şairleriyle aynı şiir meclisinde bulunmalarının sonucunda ortaya çıkar.
5. Dede Korkut Hikâyeleri'nde olaylar ve tasvirlerle; karşılıklı konuşmalar, duygu ve düşünceler la dile getirilir.
6. Türkiye Türkçesinin gelişmesi içinde Yeni Lisan Hareketi'nden sonra en geniş çalışma Dil İnkılabı'dır.'de Latin alfabesinin kabulüde Mustafa Kemal Atatürk tarafından Türk Dili Tetkik Cemiyeti'nin (Türk Dil Kurumu) kuruluşu bu hareketin önemli halkalarıdır.
7. Batı Türkçesi;....., Osmanlı Türkçesi ve..... olarak üç devreye ayrılır.
8. Türkler tarih boyunca....., Uygur,..... , ve Latin alfabelerini kullanmışlardır.
9. Türk edebiyatının İslamiyet'in Kabulünden Önceki Yazılı Dönem'in ikinci yarısı Dönemi'dir.
10. İslami Dönem Türk Edebiyatı, edebiyatı veedebiyatı olmak üzere iki kolda gelişmiştir.
11.; Osmanlı Devletinin sınırları içinde, Hazar'dan Orta Avrupa'ya, Kırım'dan Afrika'ya kadar geniş bir sahaya yayılmıştır.
12. Tanzimat Dönemi hikâyeleri, divan edebiyatındaki mesneviler ile halk hikâyeciliğinin tamamen dışındadır. Onların geliştirilmiş ya da modernleştirilmiş bir şekli değil, tamamen edebiyatı örnek alınarak oluşturulmuş eserlerdir.

Aşağıda yer alan çoktan seçmeli soruları cevaplayınız.

1

I	II
Arapça Şiirler	Samipaşazade Sezai
Türkçe Mektuplar	Ömer Seyfettin
Küçük Şeyler	Fuzuli
Uzun Hikâye	
Yüksek Ökçeler	

Yukarıda verilen eserler ve yazarlar eşleştirildiğinde hangi eser dışarıda kalır?

- A) Arapça Şiirler
- B) Türkçe Mektuplar
- C) Küçük Şeyler
- D) Uzun Hikâye
- E) Yüksek Ökçeler

2

Aşağıdaki dizelerin hangisinde altı çizili eylemsi diğerlerinden farklı türde bir eylemsidir?

- A) Onun için artık yapılacak bir şey kalmadı.
- B) Bilmiş gözlerle annesine baktı.
- C) Sevince, dünya daha da güzelleşiyor.
- D) Bilinmedik yerleri gezmeyi daha çok severdi.
- E) Rafa kaldırılan albümleri yavaşça indirdi.

3

I

"Ya Ali, yanıma gel!" dedikten sonra, başını dizine koyup gözlerinin ağrısının geçmesi için Allah'a dua etti. Hazreti Muhammed'in güzel dualarının ve kullandığı bu ilâcın etkisiyle, Ali'nin gözleri hemen iyileşti ve çevresi görmeye başladı. Böylece günlerden beri çadırından çıkamamasına neden olan rahatsızlığından iz kalmadı.

II

Hasene Hanım kırk tane güzellerden kız alıp her birine ayrı ayrı libas giydirip Aslı Han'a daha eski esvap giydirip gül bahçesine götürdü. Oraya Kerem'i davet eyledi. Sofu "Gitme." dedi. Kerem: "Davete icabet lazımdır." deyip gül bahçesine geldi.

III

Kalktı atına bindi, doğanını eline aldı, ardına düştü. Bir iki güvercin öldürdü. Döndü, evine gelirken, Azrail, atının gözüne göründü. At ürktü, Deli Dumrul'u kaldırdı, yere vurdu. Kara başı bunaldı, darda kaldı. Ak göğsünün üzerine Azrail basıp kondu. Demin mırıldanıyordu, şimdi hırıldanmağa başladı.

IV

Mecnun, Leyla'nın ölümünü Zeyd'den öğrenir. Onun mezarı başına gider, ağlar, şiirler söyler. Leyla'sının mezarını kucaklar ve ölür. Onu bu hâlde bulanlar, Mecnun'u da Leyla'nın mezarına gömerler. Mezarın başından ayrılmayan Zeyd, rüyasında iki âşığı cennette görür.

Bu eserlerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğru değildir?

- A) IV. Leyla vü Mecnun'dan alınmıştır.
- B) I. metin Hayber Kalesi Cengi'nden alınmıştır.
- C) II. metin halk hikâyesinden alınmıştır.
- D) Metinler sözlü edebiyattan seçildikleri için anonimdir.
- E) III. metin Dede Korkut Hikâyeleri'nden alınmıştır.